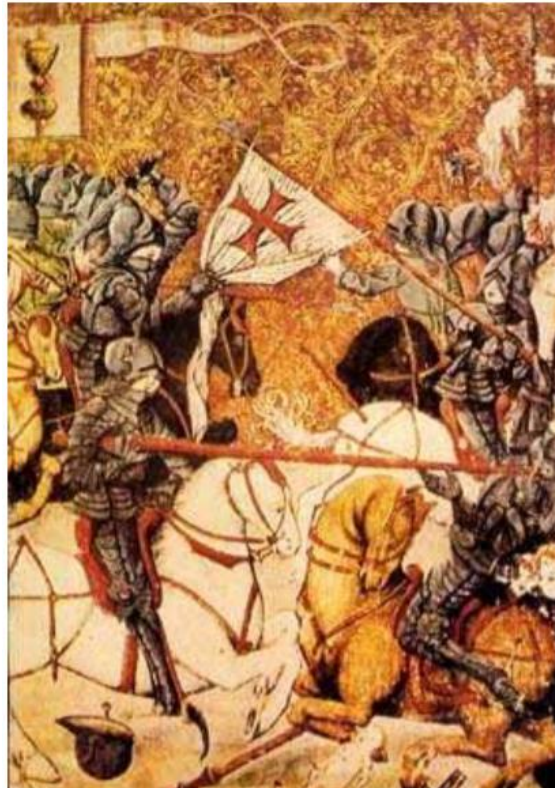

2. hodina - zápis

Husitské války - 1420 až 1434

Proti křížovým výpravám husité vítězili, ovšem české země velmi strádaly (vypalování kostelů, klášterů, měst, pustošení krajů).

Po smrti Jana Žižky rozkol mezi husity.

Dál vedl husity Prokop Holý.

Některé husitské bitvy: u Sudoměře, na Vítkově, u Malešova, u Domažlic, u Lipan (porážka husitů).

Kteří dva Janové to jsou?

DVA JANOVÉ

Eduard Petiška

Za kralování krále Václava IV. zazářil na dlani Čech jeden hrad jako vzácný kámen. A jako vzácný kámen přijímá a vydává světlo, přijal i tento hrad světlo, aby je vydával.

Hrad měl jméno Kozí hrádek a stával nedaleko Sezimova Ústí. Když byl mistr Jan Hus prohlášen za kacíře a vyhoštěn z Prahy, odešel na Kozí hrádek do vyhnanství.

A jak se rozneslo po kraji, že Hus žije na Kozím hrádku, sjížděli a scházeli se k němu lidé z širého okolí. Blízko hradu stála v lese mohutná lípa. Pod její klenbou kázal Hus shromážděným poutníkům. Naslouchali a slyšeli neslychané, slyšeli to, co sami cítili.

Bývalo vidět mistra Jana chodit krajem, po vsích a městečkách a za ním se ubíraly zástupy. Pěšky i v sedle, sjížděli se lidé na vozech. Jen aby uslyšeli z jeho úst živou pravdu, která povznášela ponížená a ukřivděná srdce. Zvali ho na svatby, na posvícení, všude, kde se sešlo množství lidí.

Jednoho dne, jak se vypráví, navštívil mistra Jana Husa v jeho jizbě pan Lefl z Lažan. Položil před Husa list, v kterém papež hrozil českému králi Václavu IV. válečným tažením proti kacírským odbojným Čechům. Hus list přečetl a v té chvíli prý od něho odstoupily všechny pochyby, zda má na koncil do Kostnice jet, nebo nemá.

Rozhodl se jet do Kostnice a veřejně před koncilem bránit sebe, svoje učení a tím i ty, kdo mu poskytovali ochranu.

Zikmund, bratr krále Václava IV., slíbil Janu Husovi glejt, listinu, která měla Husovi a jeho průvodu zaručit volný příchod i odchod z Kostnice. Hus čekal dlouho na glejt, a když se ho nemohl dočkat, vydal se na cestu bez něj. Doprovázely ho tři desítky jezdců a dva vozy. Doma zanechal svou závěť a odkaz svého díla.

Glejt později dostal, ale jak věřit listině, kterou podepsal člověk lstivý a úskočný. I byl pak mistr Jan Hus v Kostnici odsouzen k smrti a upálen.

• • •

Na obranu Husova učení povstal Jan Žižka.

Říká se, že se narodil za bouře pod dubem. Pevný jako dub stál v bouřích své doby. Jednooký se stal velitelem královské posádky na dvoře krále Václava IV. A jednooký bojoval v čele husitských vojsk. Co jiní neviděli dvěma očima, on viděl jedním.

Přemnoho hradů a měst dobyl Jan Žižka se svými vojsky. Bojovníci byli ozbrojeni zbraněmi, které posádka hradu do té doby nespátřila. Už zbraně naháněly strach. Okované cepy, ostré kosy, ostnaté koule připoutané řetězem k násadám, řemdih se říkalo té zbrani, a háky a kyje pobité špičatými hřeby. V boji na dálku se dostaly ke slovu samostříly, obrovské obléhací praky a husitské ručnice a pušky, z kterých Žižkovi bojovníci vystřelovali veliké kamenné koule.

Jednoho jarního dne jako by dubnový vítr přivál Žižkovy houfy i před hrad Rabí. Podle svého zvyku nezdržoval se Žižka dlouhým obléháním a udeřil neobyčejně prudce na první pás hradeb. Obránci nečekali tak prudký útok a ustoupili. Cepy husitů je pronásledovaly a tiskly je z jednoho nádvoří do druhého. Boj pokračoval v dýmu a za praskotu plamenů. Husitům se podařilo zapálit část hradu.

Žižka stál ve stínu staré hrušně a vydával odtud rozkazy. Vtom přilétl zbloudilý šíp a odštípl z hruškového kmene třísku, která vletěla Žižkovi do zdravého oka.

Ještě tři roky vedl Jan Žižka husitská vojska slepý a vítězil.

A když potom táhl v čele husitských vojsk na Moravu, šla v jeho vítězné stopě smrt. Nemoc ho uvrhla na lože před Přibyslaví a zakrátko zemřel uprostřed svých. Jeho poslední dech se prý mísil se šuměním dubu, který nad ním prostíral větve v hodině smrti stejně jako v hodině zrození.

Žižka zemřel a husitským bojovníkům bylo, jako by jim zemřel dobrý otec. Začali si říkat sirotci. Na korouhev dali vymalovat Žižku s palcátem, jak sedí na bílém koni. Pod tou korouhví nikdy v boji neprohráli.

Žižka zemřel, ale nezemřel s ním strach jeho nepřátel. Roznesla se mezi nimi pověst, že husité mají buben potažený Žižkovou kůží.

Kdykoliv prý do něj udeří, kdykoliv zabouří jeho hlas, musí nepřátelé husitů prchat, ať chtějí, nebo nechtějí.

(Čtení o hradech – Pověsti a příběhy starých českých, moravských a slezských hradů; upraveno)

Koukni se na Kozí hrádek a na pár vysvětlivek k textu:-D

- Kozí hrádek, místo, kde také kázal Jan Hus:
<https://www.kudyznudy.cz/aktivity/zricenina-kozi>
- Palcát je úderná ruční zbraň.
- Korouhev – prapor, který se užíval ve vojsku.
- Glejt je historický výraz pro ochranný list, který vydal většinou panovník nebo vyšší šlechtická osoba, jenž potvrzoval ochranu dané osoby či skupiny na určitém území při jeho průchodu nebo pobytu.

Jan Žižka nakreslil Mikoláš Aleš

